

I den digitala plattformen samlar och samarbetar man med information på ett liknande sätt som utvecklare samarbetar med programkod.

Öppen plattform skapas för Nationella Riktlinjer

Arbetet med Smart Built-projektet Nationella Riktlinjer, där branschgemensamma rekommendationer samlas och publiceras, är i full gång. En plattform har utvecklats som samlar all information och även gör det möjligt för var och en att påverka och förbättra innehållet.

– **NATIONELLA RIKTLINJER**, som bland annat kommer att innehålla gemensamma begrepp, processer, informationsleveranser och kontraktsfrågor, förväntas åstadkomma harmonisering och bli den gemensamma nivån för våra stora beställare, säger Johan Asplund, gruppchef BIM-strategi på Sweco och ansvarig för att utveckla plattformen för Nationella Riktlinjer.

– Den plattform vi försöker bygga är en plattform som gör det möjligt att kopiera varandras dokument och informationer av olika slag, att kunna dela dem, att samarbeta kring och förbättra dokumenten samt sprida dem på ett sätt som gör det möjligt att läsa dem, inte bara för människor utan även för datorer. Vår vision är att bygga ett modernt ekosystem för att skapa, förädla och dela information.

Projektledare för Smart Built Environment-projektet är Rogier Jongeling. Det startade hösten 2016 och ska vara avslutat sommaren 2018. Projektet syftar till att samla och publicera branschgemensamma rekommendationer för BIM och geodata.

Projektets plattform/webbplats heter Smart Built Plattform – www.sbpplatform.se – och är fri att använda. I praktiken är det en webbplats som samlar ihop och länkar vidare till informationspaket. Plattformen ska utgöra en bas till flera projekt inom Smart Built Environment och är i princip inte begränsad till Smart Built Environment.

För den vanlige användaren, som bara vill söka rätt på dokument, ska det inte märkas någon större skillnad mellan att använda den digitala plattformen eller traditionella dokument i skrift. De flesta informationspaket kommer att generera traditionella dokument som wordfiler eller pdf.

Johan Asplund tycker att utvecklingen av nationella riktlinjer ska drivas som mjukvarubranschens open source-modell. De som är engagerade och har bra erfarenheter kan komma till tals och lämna sina förbättringsförslag och därmed kan dokument organiskt utvecklas på ett öppet och kvalitetssäkrat sätt. Istället för att publiceras vart femte år kan en ny version kanske publiceras en gång i månaden.

De som utgör en slags miniförvaltning diskuterar på möten och lämnar diskussionstrådar på plattformen. Diskussioner leder till förändring och allt är tillgängligt och transparent. En slags organisk förvaltningsmodell.

Exempel på styrande dokument, som kan vara lämpliga att förvalta på en öppen plattform, är Bygghandlingar 90, vilket skulle leda till att dokumenten kan hänga med i teknikutvecklingen på ett annat sätt jämfört med tidigare. Dessutom kan då stora revisioner med långa intervall bytas mot mindre och "snabbare" revisioner.

» I en öppen förändringsprocess ska det finnas en uttalad förvaltning och om man bidragit ska det vara möjligt att vara del av denna. Johan Asplund tycker att man en gång om året ska bjuda in till ett öppet forum där man tar emot synpunkter och kommer fram till ett dokument som uppfyller kraven på Nationella Riktlinjer.

Det är fritt fram för alla att publicera informationspaket. Johan Asplund ser gärna att till exempel en organisation som SIS och andra branschorganisationer publicerar ett antal sådana paket. De informationspaket som nu ryms i Smart Built Plattform är publicerade av BIM Alliance och Nationella Riktlinjer.

ETT NATURLIGT FÖRSTA STEG har varit att publicera en öppen begreppslista. Bakgrunden är att så gott som alla bygg- och anläggningsprojekt har en vildvuxen begreppslista. Enbart Trafikverket har flera olika begreppslistor.

Salih Sen, BIM-specialist på Trafikverket, arbetar med begreppslistan i Nationella Riktlinjer-projektet. Han har varit i kontakt med andra Smart Built-projekt och inhämtat deras listor vilket gett cirka 130 begrepp. Han har även fört in ungefär lika många hämtade från Bygghandlingar 90.

– Samma begrepp kan ha olika tolkningar och definitioner av olika organisationer. Ett exempel är anläggningsmodell, som definieras olika av Trafikverket och Bygghandlingar 90 eftersom man utgår från olika saker. I framtiden kan vi kanske komma överens om endast en definition men det kan också finnas olika definitioner som kompletterar varandra.

ÄN SÅ LÄNGE HAR INGEN FÖRSTA VERSION av begreppslistan publicerats utan för närvarande pågår mest insamling av begrepp och definitioner av dessa. I plattformen kan den intresserade komma med förslag och skapa diskussion kring definitionerna, en dynamisk process som leder fram till hur det så småningom blir. När det väl finns en första begreppslista kan användaren söka på begrepp och få fram adekvat definition. Listan kan laddas ner som dokument och är tillgänglig på en mobilvänlig webbplats.

Hela tiden är det möjligt att komma med förslag till ändringar. Man kan även länka till en definition som gör det möjligt att hämta hem uppdateringar när sådana ägt rum. Till varje begrepp finns en länk till källinformation. En hög grad av transparens gör det därmed möjligt att följa utvecklingen av begreppslistan.

Salih Sen ser arbetet med begreppslistan som mycket viktigt och hoppas att branschen bidrar och är aktiv i arbetet.

– Det har alltid varit ett problem och en utmaning i branschen att förstå varandra. Om vi inte använder samma definition av de begrepp vi använder är det risk att vi missförstår varandra. Så den största vinsten med en gemensam begreppslista är att vi börjar använda samma språk.

Smart Built Plattform är en levande organism som i princip kan förändras hur ofta som helst, vilket kan vara negativt när det gäller kontrakthandlingar. Men systemet har stöd för att hantera olika versioner av samma dokument. I kontraktet kan man alltså ange vilken version kontraktet bygger på och den versionen är alltid nåbar.

Att plattformen är tillgänglig för alla innebär också att det måste finnas ett förvalterskap som är solitärt. Hur kan man då garantera att var och ens åsikt blir beaktad? Vad gör man om alla ens förbättringsförslag avvisas? Jo, man kan alltid kopiera hela projektet, vilket i programmeringsvärlden kallas att forka. Kopian kan sedan fortsätta sitt liv under den nye ägarens styrning.

VILKA ÄR DÅ DE STÖRSTA VINSTERNA med riktlinjerna och plattformen? För användarna, de som sitter i sina projekt och vill ha tillgång till bra, tydlig, relevant uppdaterad information om hur man ska driva BIM-projekt, bör den stora nyttan vara att man kan surfa in på en webbplats och få en snabb överblick över vilka dokument som finns och deras koppling till praktisk användning. Och om man har åsikter kan man gå in och titta i förvalterskapet. En förändring har oftast föregåtts av en diskussion och genom att läsa diskussionen förstår man varför det ser ut som det gör. Den transparensen kommer säkert att uppskattas, tror Johan Asplund.

För dem som äger och skriver dokument är förändringen mycket stor – allt finns tillgängligt på en och samma plats.

– När projektet avslutas är jag nöjd med att vi har en webbplats klar och att vi har tydliga och inte alltför obegripliga direktiv för hur man skapar sitt eget informationspaket, säger Johan Asplund. I publikationslistan finns ett tiotal relevanta dokument som behövs i byggbranschen och vi har hunnit testa allt. Det finns även en version av begreppslistan. Jag hoppas vi kan visa hur en fungerande förvaltning ser ut och erbjuda 10–15 informationspaket att engagera sig i. Arbetet med riktlinjerna och plattformen fortsätter!

Projektledningen ser gärna att fler deltar i arbetsgrupperna.

Oktober 2017

Göran Nilsson

KONTAKT:

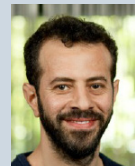

Johan Asplund

Gruppchef BIM-strategi, Sweco

Tfn: 070-305 42 78

E-post: johan.asplund@sweco.se

Salih Sen

BIM Specialist Stora projekt, Trafikverket

Tfn: 010-123 24 29

E-post: salih.sen@trafikverket.se

FAKTA OM BIM ALLIANCE

BIM Alliance Sweden är en ideell förening som arbetar för ett bättre samhällsbyggande genom obrutna informationsflöden i samhällsbyggandets processer. Verksamheten finansieras via avgifter från medlemmarna och arbete av medlemmar som aktivt engageras i nätverk, projekt, workshops och seminarier.

BIM Alliance arbetar för implementering, förvaltning och utveckling av gemensamma öppna standarder, processer, arbetsmetoder och verktyg, med målet att bästa möjliga IT-hjälpmiddel och öppna standarder utnyttjas för att stimulera effektiva processer inom samhällsbyggandet.

BIM Alliance startade i januari 2014 genom sammanslagning av de tidigare föreningarna OpenBIM, fi2 Förvaltningsinformation och buldingSMART Sweden.

BIM Alliance

Drottninggatan 33

111 51 Stockholm

Tfn: 070-645 16 40

Webb: www.bimalliance.se